

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki

w sprawie **P. O.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 20 sierpnia 2026 r.,

wniosku skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 19 grudnia 2019 r., sygn. akt II AKa 231/19,

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie

z dnia 12 kwietnia 2019 r., sygn. akt V K 10/18,

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

postanowił:

odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej bezzasadności.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 4 maja 2021 r. P. O. wniósł o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 grudnia 2019 r., sygn. akt II AKa 231/19, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 12 kwietnia 2019 r., sygn. akt V K 10/18. Jako podstawę swojego wniosku wnioskodawca wskazał art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., podnosząc, że orzekające w jego sprawie Sądy nie oceniły właściwie jego przyznania się do winy i niesłusznie nie zastosowały w stosunku do niego art. 60 k.k.,

choć były zobowiązane to uczynić, gdyż „złamał tzw. zasadę przestępczej solidarności”; że nie oceniono jego postawy w oparciu o art. 175 k.p.k. oraz że Sąd odwoławczy nie uwzględnił jego wniosku o sprowadzenie go na rozprawę odwoławczą stosownie do regulacji art. 374 § 1, § 1a i § 2 k.p.k. Nadto, P. O. wniósł o ustanowienie mu obrońcy z urzędu w celu sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania.

Postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2021 r., II KO 49/21, wydanym w składzie z udziałem SSN Marka Motuka, odmówiono przyjęcia osobistego wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności. Po rozpoznaniu zażalenia P. O. na to postanowienie, Sąd Najwyższy, postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2026 r., II KZ 50/21, na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Z treści osobistego wniosku o wznowienie postępowania wynika jego oczywista bezzasadność. Dlatego też należało odmówić jego przyjęcia bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych.

Wznowienie postępowania może nastąpić wyłącznie na podstawie przesłanek ściśle określonych w ustawie. Ich katalog zawierają przepisy art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k., art. 542 § 3 k.p.k. Z kolei w art. 545 § 3 k.p.k. ustawodawca sformułował obowiązek dokonywania kontroli wniosku o wznowienie postępowania z punktu widzenia jego ewentualnej oczywistej bezzasadności. Z brzmienia tego przepisu wprost wynika, że sąd odmawia przyjęcia wniosku nie pochodzącego od prokuratora, adwokata lub radcy prawnego, bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność. W szczególności dotyczy to sytuacji, gdy we wniosku o wznowienie postępowania powołuje się na okoliczności, które w ogóle nie mieszczą się we wskazanych podstawach wznowienia postępowania.

Z taką sytuacją mamy właśnie do czynienia w przedmiotowej sprawie. W złożonym wniosku P. O. podstaw do wznowienia postępowania upatruje w istocie w treści art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k., skoro głównym jego zarzutem uczynił stwierdzenie, że Sądy nie zastosowały „art. 60 k.k.”, a więc uregulowanego w tym przepisie nadzwyczajnego złagodzenia kary, choć w ocenie autora wniosku były zobowiązane to uczynić. Przypomnieć w tej sytuacji więc trzeba, że przepis art. 540

§ 1 pkt 2 lit. b k.p.k. przewiduje, iż postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznawia się, jeżeli dopiero po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody, wskazujące na to, że skazanego skazano za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary. Wniosek o wznowienie postępowania oparty na wskazanej podstawie może zatem okazać się skuteczny jedynie w sytuacji, gdy wykazane w nim zostanie, że po wydaniu prawomocnego wyroku ujawnią się nowe fakty lub dowody, które wskazują na zaistnienie wadliwości rozstrzygnięcia sądu we wskazanym powyżej zakresie.

W sprawie niniejszej autor wniosku nie odwołuje się zaś do żadnych nowych faktów czy dowodów, o jakich tu mowa. P. O. nawiązuje bowiem do jego przyznania się do winy, a więc do okoliczności, która znana była orzekającym w sprawie Sądom i została już przez nie oceniona oraz nie skutkowała zastosowaniem nadzwyczajnego złagodzenia kary. Zatem wniosek o wznowienie sprowadza się w istocie do zakwestionowania oceny Sądów w tym względzie, co nie może być rozważane w kontekście wznowienia postępowania. Powodu do wznowienia nie może stanowić również odwołanie się do art. 175 k.p.k., źle zastosowanego zdaniem autora wniosku w kontekście jego przyznania się do winy. Otóż przepis ten stanowi jedynie, że oskarżony ma prawo składać wyjaśnienia; może jednak bez podania powodów odmówić odpowiedzi na poszczególne pytania lub odmówić składania wyjaśnień, o czym należy oskarżonego pouczyć. Prawo to oskarżony w sprawie zrealizował, składając wyjaśnienia określonej treści, a przy tym wskazany przepis nie stanowi podstawy orzeczenia o karze, więc twierdzenia P. O. , że wadliwie nie oceniono jego przyznania się do winy w oparciu o art. 175 k.p.k. są zupełnie chybione. Z kolei kwestię udziału w rozprawie odwoławczej P. O. rozstrzygano nie w oparciu o wskazywane we wniosku przepisy art. 374 § 1, § 1a i § 2 k.p.k., lecz po myśli art. 451 k.p.k. Również i powyższe okoliczności w żadnym razie nie nawiązują do podstaw wznowienia postępowania z art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy, wobec stwierdzenia, że z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność, zdecydował o odmowie jego przyjęcia. Podkreślenia przy tym wymaga, że regulacja wstępnej kontroli wniosku o wznowienie postępowania zawarta w art. 545 § 3 k.p.k. wprowadzona została po to, aby wyeliminować konieczność przeprowadzania różnego rodzaju czynności

procesowych związanych z wnioskiem, który w stopniu oczywistym nie może doprowadzić do wznowienia. Niezasadne jest więc wyznaczanie obrońcy z urzędu, skoro wnioskodawca nie podał w swoim wniosku okoliczności, które mogłyby być rozpatrywane w płaszczyźnie podstaw wznowienia postępowania.

Z tych też względów orzeczono, jak na wstępie.

[JJ.]

[a.ł.]